

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/86/2023
Identifikačné číslo spisu:	6121446849
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6121446849.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, zastúpeného advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovaným 1/ M. E., narodenému XX. D. XXXX a 2/ G. E., narodenej XX. P. XXXX, obaja žalovaní s trvalým pobytom E. X., D. XXXX/X, Y. Y., obaja žalovaní v konaní zastúpení advokátom JUDr. Andrejom Cifrom, so sídlom J. Kráľa 5/A, Lučenec, o zaplatenie 11.844,22 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 5Csp/76/2021, o dovolaní žalovaného 1/ a žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. januára 2023, č. k. 12CoCsp/6/2022 - 288, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31. januára 2023, č. k. 12CoCsp/6/2022 - 288 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) rozsudkom uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne právnenému predchodcovi žalobcu Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a.s. istinu vo výške 11.844,22 eura, úrok vo výške 12.385,73 eura, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 11.844,22 eura od 28. mája 2020 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 357,61 eura, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Súčasne žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne právnenému predchodcovi žalobcu náhradu trov konania v rozsahu 100 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd rozhodne o ich výške.

1.1. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1, § 52 ods. 3 a 4, § 53 ods. 9, § 100 ods. 1, § 101, § 121 ods. 3, § 517 ods. 2 a § 565 Občianskeho zákonníka, § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 3 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 1 ods. 1, § 2 ods. 1, § 7 ods. 2, 3 a 4, § 8 ods. 1 a 2, § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení účinnom k 14. marcu 2017.

1.2. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že strany sporu uzavreli dňa 16. júla 2015 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 32271892/7930 (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej poskytol žalobca

žalovaným k Zmluve o stavebnom sporení č.32271892, cieľová suma 14.000 eur, medziúver vo výške 14.000 eur, s fixnou úrokovou sadzbou 6,99 % p.a. Uviedol, že žalovaní si svoje povinnosti zo Zmluvy neplnili riadne a čas. Žalobca v spore preukázal, že medzi stranami sporu bolo v Zmluve v čl. VII. ods. 3 dohodnuté, že môže žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky. Žalobca v spore listinnými dôkazmi zároveň preukázal dodržanie postupu v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Žalobca Výzvou pred žiadosťou o okamžité splatenie úveru zo dňa 23. marca 2020, preukázal splnenie zákonnej povinnosti. Z Výzvy vyplýva výška nedoplatku na splátkach 286,28 eura, s tým, že žalovaní majú zaplatiť aj splátku za mesiac apríl 2020, spolu sumu 393,45 eura do 17. apríla 2020, pričom v prípade nezaplatenia môže žalobca žiadať okamžité splatenie zostatku úveru. Žalobca preukázal doručenie Výzvy obom žalovaným, pričom sa mu vrátili doručenky s tým, že žalovaní ich neprevzali v odbernej lehote. Následne žalobca zaslal žalovaným listinu Žiadosť o okamžité splatenie úveru zo dňa 27. mája 2020, ktorou žalovaným oznámil, že úver sa stal splatným dňom 27. mája 2020 so zostatkom úveru vo výške 13.074,17 eura. Žalobca preukázal aj doručenie tejto listiny žalovaným, pričom žalovaní ju opätovne neprevzali v odbernej lehote. Z uvedeného vyplýva, že žalobca v spore preukázal platné zosplatenie úveru ku dňu 27. mája 2020. Súd prvej inštancie žalobcovi v spore priznal istinu vo výške 11.844,22 eura, ktorá predstavuje rozdiel medzi poskytnutým medziúverom vo výške 14.000 eur a nasporenou sumou, ktorá bola pri predčasnom zosplatení úveru preúčtovaná na medziúverový účet 2.155,78 eura. Uviedol, že žaloba žalobcu je dôvodná aj čo do uplatnených úrokov vo výške 12.385,73 eura, ktoré predstavujú rozdiel medzi výškou úrokov, ktoré by žalovaní uhradili pri riadnom plnení zmluvných povinností 16.053,09 eura a sumou úrokov uhradených zo splátok žalovaných 3.667,36 eura. Vzhľadom na to, že žalovaní dlh po jeho zosplatení žalobcovi neuhradili, súd prvej inštancie žalobu žalobcu v tejto časti považoval za dôvodnú a vyhovel jej.

1.3. Súd prvej inštancie v odôvodnení taktiež uviedol, že zmluva uzavretá medzi stranami sporu nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere s poukazom na ustanovenie § 1 ods. 3 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy a teda na vzťah žalobcu a žalovaných sa nevzťahujú ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. Napriek uvedenému sa súd prvej inštancie zaoberal aj výhradami žalovaných ohľadne náležitostí zmluvy a aj ohľadne toho, že nebola patričným spôsobom skúmaná ich bonita, pričom dospel k záveru, že žalobca v spore súdu preukázal, že pri uzatváraní Zmluvy skúmal pomery na strane žalovaných štandardným spôsobom, resp. posudzoval bonitu žalovaných komplexne. Taktiež uviedol, že žalovanými uvádzané skutočnosti, že v Zmluve žalobca neuviedol termín mesačnej splátky, RPMN a priemernú hodnotu RPMN nie sú pravdivé. V Zmluve je uvedený termín mesačnej splátky vo výške 0,58 eura z cieľovej sumy a je podporne v záujme ochrany spotrebiteľa uvádzaná aj celková odporúčaná mesačná splátka vo výške 121 eur (čl. III. ods. 3.,5. Zmluvy). RPMN je v Zmluve uvedená v čl. IX. ods. 3 Zmluvy vo výške 7,54 % a priemerná RPMN je uvedená v čl. IX. ods. 5 Zmluvy vo výške 3,58 %.

2. Na odvolanie žalovaných Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 12CoCsp/6/2022 - 288 z 31. januára 2023 rozsudok súdu prvej inštancie v záhlaví opravil tak, že dátum narodenia žalovanej 2/ má správne znieť „XX. XX. XXXX“ (výrok I.), rozsudok okresného súdu v znení opravy potvrdil (výrok II.) a žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške. Pred predmetným rozsudkom odvolací súd uznesením sp. zn. 12CoCsp/6/2022 - 243 zo dňa 7. apríla 2022 pripustil, aby na miesto žalobcu Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Grösslingova 77, Bratislava, IČO: 31 351 026 vstúpil do konania ako žalobca EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803.

2.1. Odvolací súd vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379 a § 380 CSP, pričom podľa ust. § 385 ods. 1 CSP nariadil na pojednanie odvolania pojednávanie, na ktorom zopakoval prvoinštančným súdom realizované dokazovanie a na základe toho rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil stotožňujúc sa s jeho odôvodnením s výnimkou záveru, že podľa prvoinštančného súdu žalovaným 1/ a 2/ poskytnutý úver nebol úverom spotrebiteľským. Na margo uvedeného záveru súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že v pojednávanom prípade bolo preukázané uzavretou zmluvou o spotrebiteľskom úvere (jej čl. I), že úver bol žalovaným poskytovaný na modernizáciu nehnuteľnosti a na úhradu záväzku súvisiaceho so stavebným sporením a preto nešlo o prípad spadajúci pod ust. § 1 ods. 3 písm. d) zákona o

spotrebiteľských úveroch. Konštatoval, že inak prvoinštančný súd prijal správne skutkové aj právne závery, na ktoré odvolací súd poukázal považujúc za zbytočné ich opakovať, pričom tieto neovplyvnila prvoinštančným súdom uvedená nesprávnosť. Súd prvej inštancie sa správne vyrovnal aj s výhradami žalovaných ohľadne náležitostí zmluvy a aj ohľadne toho, že nebola patričným spôsobom skúmaná ich bonita. Toto podľa názoru odvolacieho súdu preukázané nebolo a preto žiadne ustanovenie zákona o spotrebiteľských úveroch (a ani ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách) nebránilo pôvodnému veriteľovi postúpiť svoju pohľadávku aj s jej príslušenstvom predloženou zmluvou o postúpení v súlade s § 524 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka aktuálnemu žalobcovi ako postupníkovi. Preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

2.2. O trovách odvolací súd rozhodol v súlade s § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, pričom aplikoval zásadu úspechu vyplývajúcu z § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolateľ 1/ a dovolateľ 2/“, alebo „dovolateľa“) a to voči výroku II., ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a závislému výroku III o trovách konania. Dovolanie podali z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

4. K dovolaniu podľa § 420 písm. f) CSP uviedli, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný a arbitrárny, odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je vnútorne rozporné a súčasne v ňom absentujú právne závery, ktoré by následne mohli viesť k pochopeniu výroku II. o potvrdení rozsudku súdu prvej inštancie.

4.1. Uviedli, že v podanom odvolaní namietali právne posúdenie súdu prvej inštancie, ktorý nesprávne uzavrel, že na predmetnú zmluvu o úvere sa nevzťahuje zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd sa stotožnil s nesprávnym právnym posúdením tejto právnej otázky a v bode 11. odôvodnenia uvádza, že v predmetnej veci ide o zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na ktorú dopadá aplikácia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, nakoľko nešlo o prípad spadajúci pod § 1 ods. 3 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Argumentovali, že odvolací súd sa ďalej nezaoberal aplikáciou príslušných ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. a tento predpis neaplikoval a ďalej sa ním nezaoberal. Ďalej uviedli, že postup odvolacieho súdu, keď na jednej strane uviedol, že súd prvej inštancie neaplikoval správny právny predpis a na druhej strane vyvodzuje záver, že súd prvej inštancie aj napriek tomu, že neaplikoval správny predpis vyvodil správne právne závery je nesprávny a rozsudok vnútorne rozporný. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie je možné zistiť, akým spôsobom sa dá vyvodiť správny právny záver, keď súd prvej inštancie neaplikuje správny právny predpis.

4.2. Ďalej dovolateľa namietali, že odvolací súd sa vôbec nezaoberal ich námietkou týkajúcou sa aktívnej vecnej legitímácie spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o a teda podmienkami postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia iba obmedzil na záver, že „žiadne ustanovenie zákona o spotrebiteľských úveroch (a ani ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách) nebránilo pôvodnému veriteľovi postúpiť pohľadávku“ pretože k ich porušeniu nedošlo. Odvolací súd sa podmienkami postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách vôbec nezaoberal, hoci tak mal urobiť ex offio v súvislosti so skúmaním aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

4.3. Taktiež namietali, že v predmetnej veci neboli splnené podmienky na aplikáciu ustanovenia § 387 ods. 2 CSP, nakoľko sa odvolací súd nemohol obmedziť iba na konštatovanie správnosti odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, nakoľko mal posúdiť novovzniknutý skutkový stav a aplikovať odlišné právne predpisy ako tie, ktoré aplikoval súd prvej inštancie. Z uvedeného vyplýva záver, že nesprávnym procesným postupom bolo, že sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie, hoci na to neboli splnené podmienky. Uvedený procesný postup mal zjavne za následok také porušenie procesného práva dovolateľa, ktorým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces z dôvodu nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti rozhodnutia.

5. Vo vzťahu k dovolaniu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľa vymedzili 2 právne otázky, na ktorých posúdení podľa ich názoru spočívalo nesprávne právne posúdenie veci a to:

1/ či pôvodný veriteľ postupoval pred uzatvorením Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 32271892/7930

zo dňa 16.07.2015 v súlade s § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere zákonom aprobovaným spôsobom (ďalej ako „zákon č. 129/2010 Z. z.“ alebo ako „cit. zákona“), a či túto povinnosť aj hodnoverne preukázal podľa § 7 ods. 15 cit. zákona, a ak nepostupoval, či nastali právne následky definované v § 11 ods. 2 (prvá veta) cit. zákona.

2/ či boli splnené podmienky na postúpenie pohľadávky z pôvodného veriteľa na žalobcu podľa § 92 ods. 8 zákona č. 481/2001 Z. z. o bankách a či je žalobca aktívne vecne legitimovaným v predmetnom konaní

5.1. Vychádzajúc z premisy, že rozhodnutie súdu prvej inštancie a rozhodnutie odvolacieho súdu tvoria jeden celok, dovolatelia k dovolacej otázke 1/ uviedli, že záver súdu prvej inštancie o skúmaní bonity „štandardným spôsobom“ je nesprávny a pojem „štandardný spôsob“ je prakticky bezobsažný. Nesprávnym je aj záver súdu, že „žalobca posudzoval bonitu žalovaných komplexne“, keď zo súdneho spisu súd iba uzavrel, že žalobca (pôvodný veriteľ) iba „zistoval“ informácie, „zaoberal“ sa výpismi z OR SR a „využil“ bližšie nešpecifikovanú kalkulačku. Priamo z obsahu súdneho spisu vyplýva, že právny predchodca žalobcu absolútne nezisťoval a neposudzoval príjem žalovaných 1/ a 2/. Pokiaľ veriteľ nepozná základnú zložku - voľne disponibilný príjem spotrebiteľa, nevie a ani nemôže ďalej pokračovať pri skúmaní bonity spotrebiteľa. Následne by mal totiž zisťovať ďalšiu základnú položku - výdavkovú zložku spotrebiteľa a následne tieto dve zložky posúdiť relevantným spôsobom. Čo sa týka výdavkov, dovolatelia uviedli, že právny predchodca žalobcu neposudzoval výdavky na v tom čase existujúce úvery, ale iba sa obmedzil na vyžiadanie si výpisu z registra CRIF a právny predchodca žalobcu nezisťoval a teda ani neposudzoval výdavky na bývanie. Pôvodný veriteľ iba zhromaždil údaje o dovolateľoch, ktoré však reálne neposudzoval. Uviedli, že bol nesprávnym názor (posúdenie) súdu prvej inštancie (s ktorým sa stotožnil aj odvolací súd), že právny predchodca žalobcu skúmal bonitu zákonom aprobovaným spôsobom. Nanajvýš na žiadnom mieste vydaných rozhodnutí konajúce súdy neuvádzajú, že došlo k hodnovernému preukázaniu vynaloženia odbornej starostlivosti.

5.2. Vo vzťahu k dovolacej otázke 2/ dovolatelia uviedli, že k právnomu posúdeniu právnej otázky 2/ v konaní nedošlo, hoci priamo súvisí so skúmaním aktívnej vecnej legitimácie žalobcu.

5.3. Na základe vyššie uvedeného, ako aj vykonaného dokazovania majú dovolatelia 1/ a 2/ za to, že správnym právnym posúdením právnej otázky 1/ mal byť záver o porušení § 7 ods. 1 v spojení s § 7 ods. 15 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch s následkami uvedenými minimálne v § 11 ods. 2 (prvá veta) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (právny predchodca žalobcu nebol oprávnený úver predčasne zosplatiť). V nadväznosti na uvedené má byť potom správny právny záver k právnomu posúdeniu právnej otázky 2/, že žalobca nedisponuje aktívnou vecnou legitimáciou v konaní - pôvodný veriteľ nemal oprávnenie úver zosplatiť, čiže nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky z banky na inkasnú spoločnosť. Postúpenie „živého“, predčasne nezosplateného úveru priamo vylučuje ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách, ktoré umožňuje iba postúpenie úverovej pohľadávky, ktorá sa stala už splatnou.

6. Dovolatelia vzhľadom na uvedené žiadali rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnili aj náhradu trov dovolacieho konania.

7. K dovolaniu sa vyjadril aj žalobca, ktorý uviedol, že sa plne stotožňuje s rozsudkom odvolacieho súdu, poukázal na všetky svoje doterajšie vyjadrenia a navrhol, aby dovolací súd podané dovolanie odmietol ako neprípustné alebo eventuálne zamietol ako nedôvodné a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaných 1/ a 2/ je dôvodné.

9. Dovolatelia podali dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP a z dôvodu podľa § 421 ods. 1

písm. b) CSP. Dovolací súd najskôr pristúpil k posúdeniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP.

10. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Dovolatelia vyvodzovali prípustnosť podaného dovolania na základe § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keď vytýkali odvolaciemu súdu nedostatočné odôvodnenie rozsudku, arbitrárnosť a vnútornú rozpornosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

12. K nedostatočnému odôvodneniu rozsudku odvolacieho súdu žalovaní 1/ a 2/ namietali, že sa odvolací súd nevysporiadal s podstatnými námietkami, a to najmä s ich námietkou týkajúcou sa aktívnej vecnej legitimácie spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o., resp. podmienkami postúpenia pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách.

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, sp. zn. 4Cdo/140/2019 alebo sp. zn. 4Cdo/120/2019).

14. Podľa nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 330/2013 súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré odborne, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom žiadanej súdnej ochrany. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť riadne a právne správne odôvodniť svoje rozhodnutie, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti prípadu.

15. Prípustnosť dovolania však dovolací súd musí skúmať skôr, než sa pustí do meritórneho (vecného) prejednávania dovolacích dôvodov. Už z toho vyplýva, že dovolací súd nemôže prípustnosť dovolania posudzovať podľa výsledku vecného prejednávania dovolania (jeho dôvodov). Rovnako nie je logické, aby dovolací súd uznesením odmietol dovolanie ako neprípustné z dôvodu, že podľa jeho názoru nejde o porušenie práva na spravodlivý proces, alebo preto, že nie je opodstatnený iný dovolací dôvod. Vo všetkých týchto prípadoch (fázach konania) nejde totiž už o prípustnosť, ale o dôvodnosť dovolania a obsah i forma rozhodnutia dovolacieho súdu sa musí riadiť ustanovením § 448 a § 449 CSP.

16. Citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, treba považovať aj taký postup súdu, ktorým sa strane odmieta možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ktorým dochádza k odmietnutiu spravodlivosti (*denegatio iustitiae*), keď

súdom prijaté závery nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov a teda sú svojvoľné a neudržateľné a keď rozhodnutie súdu neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne, ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé.

17. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

18. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

19. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

20. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

21. Porušením práva na spravodlivý proces je aj stav, keď v hodnotení skutkových zistení a skutkových

záverov absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, eventuálne - alebo tým skôr - pokiaľ boli stranami sporu namietané, no napriek tomu odvolací súd náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil bez toho, žeby dostatočným spôsobom odôvodnil ich bezvýznamnosť, či irelevantnosť (4Cdo/102/2017). Pokiaľ takto odvolací súd postupoval aj v prejednávanej veci, dopustil sa svojvôle zakázanej preň v čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a založil tým nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia a v dôsledku toho aj jeho protiústavnosť.

21.1. Ak nie sú totiž zrejmé dôvody toho - ktorého rozhodnutia, nastávajú obdobné následky ako tie, ktoré vedú k nezákonnosti ale hlavne k nepresvedčivosti rozhodnutia, čo je však v rozpore nielen s požadovaným účelom súdneho konania, ale aj tiež so zásadami spravodlivého procesu.

22. Podľa § 220 ods. 1 až 4 CSP v písomnom vyhotovení rozsudku sa po slovách "V mene Slovenskej republiky" uvedie označenie súdu, mená a priezviská sudcov rozhodujúcich vo veci, presné označenie strán a ich zástupcov, iných subjektov, označenie prejednávaneho sporu, výrok, odôvodnenie, poučenie o lehote na podanie odvolania, o tom, na ktorý súd sa odvolanie podáva a o náležitostiach odvolania, poučenie o možnosti exekúcie a deň a miesto vyhlásenia.

(2) V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

(3) Ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

(4) Jednotlivé odseky odôvodnenia rozsudku sa označujú arabskými číslicami.

23. Podľa § 387 ods. 1 až 3 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

(2) Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

(3) Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

24. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že súd prvej inštancie výkonom I. uložil žalovaným 1/ a 2 / povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne právnomu predchodcovi žalobcu istinu vo výške 11.844,22 eura, úrok vo výške 12.385,73 eura, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 11.844,22 eura od 28. mája 2020 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 357,61 eura. Odvolací súd na základe odvolania žalovaných 1/ a 2/ podľa ust. § 385 ods. 1 CSP nariadil na prejednanie odvolania pojednávanie, na ktorom zopakoval dokazovanie realizované súdom prvej inštancie a následne rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil, pričom sa stotožnil s jeho odôvodnením s výnimkou záveru, že podľa súdu prvej inštancie úver poskytnutý žalovaným 1/ a 2/ nebol úverom spotrebiteľským.

24.1. Odvolací súd sa však nedostatočne vysporiadal s podstatnou námietkou žalovaných 1/ a 2/ vo veci, a to námietkou týkajúcou sa aktívnej vecnej legitímácie spoločnosti EOS KSI Slovensko, resp. podmienkami postúpenia pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Argumentácia, resp. námietky dovolateľov (žalovaných) súvisiace s aktívnou legitímáciou žalobcu sú podľa dovolacieho súdu podstatnými pre konečné právne posúdenie veci. Podľa názoru dovolacieho súdu, nakoľko pôvodný žalobca po rozhodnutí súdu prvej inštancie postúpil žalovanú pohľadávku spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o., odvolací súd sa vo svojom potvrdzujúcom rozhodnutí mal vysporiadať s týmito podstatnými argumentami uvedenými v odvolaní žalovaných 1/ a 2/, ktoré majú podstatný vplyv na prejednávanú vec. Odôvodnenie uvedené v bode 11. napadnutého rozsudku dovolacieho súdu podľa názoru dovolacieho súdu nie je dostatočné, nakoľko odvolací súd sa v ňom

nezaoberal podmienkami (zákonnými predpokladmi) postúpenia pohľadávky z banky na subjekt, ktorý nie je bankou podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Odvolací súd síce uviedol, že § 92 ods. 8 zákona o bankách nebránil pôvodnému žalobcovi postúpiť pohľadávku na jeho právneho nástupcu, avšak z odôvodnenia odvolacieho súdu vyplýva len to, že tak urobil len s ohľadom na skutočnosť, že sa súd prvej inštancie správne vyrovnal s výhradami žalovaných ohľadne náležitostí zmluvy a skúmania bonity žalovaných. Splnením zákonných predpokladov na postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách sa však odvolací súd dôsledne nezaoberal, resp. irelevantnosť predmetného ustanovenia dostatočným spôsobom nevysvetlil.

24.2. So zreteľom na vyššie uvedené dôvody dovolací súd konštatuje, že žalovaní 1/ a 2/ opodstatnene namietali porušenie svojich procesných práv v takej miere, že postupom súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nerešpektovaním pravidla riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu došlo v konaní k procesnej vade podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale zároveň aj jeho dôvodnosť.

24.3. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/44/2015, 2Cdo/111/2014, 3Cdo/4/2012, 4Cdo/263/2013, 5Cdo/241/2013, 6Cdo/591/2015, 7Cdo/212/2014, 8Cdo/137/2015). Dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v súlade s ustanovením § 449 ods. 1 CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

24.4. V ďalšom konaní je odvolací súd povinný svoje rozhodnutie vzhľadom na uvedené právne argumenty žalovaných náležite odôvodniť v súlade s ustanovením § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 a § 387 ods. 3 CSP (§ 455 CSP). Odvolací súd sa vyjadrí k vyššie špecifikovanej argumentácii žalovaných, pokiaľ ju nebude akceptovať, tak aj náležite zdôvodní, ako aplikoval dotknuté ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, a to vzhľadom na svoj záver, že poskytnutý úver bol úverom spotrebiteľským. O nároku na náhradu trov pôvodného konania a trov dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí vo veci samej (§ 453 ods. 3 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.